Minister
Edukacji

DKO-WPP.055.34.2025.JS
Warszawa, 20 października 2025 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Oświadczenie nr BPS/043-42-1040-MEN/25

Szanowna Pani Marszałek,

odpowiadając na oświadczenie złożone przez senatora Stanisława Karczewskiego podczas 42. posiedzenia Senatu RP w dniu 25 września 2025 r., uprzejmie przedstawiam poniższe stanowisko resortu edukacji.

Szanowny Panie Senatorze,

uprzejmie informuję, że Ministerstwo Edukacji Narodowej nie gromadzi danych na temat zwolnień uczniów z zajęć wychowania fizycznego, ani z żadnych innych zajęć edukacyjnych. Natomiast zasady zwalniania uczniów z obowiązkowych zajęć edukacyjnych wychowania fizycznego są określone w § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2572).

Zgodnie z przywołanymi powyżej przepisami:

- dyrektor szkoły zwalnia ucznia z wykonywania określonych ćwiczeń fizycznych na zajęciach wychowania fizycznego na podstawie opinii o ograniczonych możliwościach wykonywania przez ucznia tych ćwiczeń wydanej przez lekarza, na czas określony w tej opinii.
- dyrektor szkoły zwalnia ucznia z realizacji zajęć wychowania fizycznego na podstawie opinii o braku możliwości uczestniczenia ucznia w tych zajęciach wydanej przez lekarza, na czas określony w tej opinii.

Należy jednocześnie podkreślić, że przepisy prawa oświatowego nie przewidują możliwości zwalniania uczniów z zajęć wychowania fizycznego – przez ich rodziców. Jak wskazano powyżej, dyrektor szkoły zwalnia ucznia z (części lub całości) obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego wyłącznie na podstawie opinii lekarza o ograniczonych możliwościach wykonywania przez ucznia wskazanych (przez lekarza) ćwiczeń lub braku możliwości uczestniczenia ucznia w tych zajęciach - na czas określony w tej opinii.

Ministerstwo Edukacji Narodowej skierowało do dyrektorów szkół – za pośrednictwem Kuratorów Oświaty – ankietę dotyczącą liczby zwolnień uczniów z obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego w roku szkolnym 2022/2023 w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych – publicznych i niepublicznych.

tel. (22) 34 74 204, (22) 34 74 594
sekretariat.b.nowacka@men.gov.pl
www.men.gov.pl
al. J. Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa

Z analizy zgromadzonych wówczas danych wynika, że z całości zajęć wychowania fizycznego na podstawie opinii lekarza - **na czas całego roku szkolnego** zwolnionych było łącznie 61 412 uczniów (ze wszystkich typów szkół), co stanowiło średnio **1,3%** wszystkich uczniów (ze wszystkich ww. typów szkół w kraju).
Z całości zajęć wychowania fizycznego - na podstawie opinii lekarza - **na czas jednego semestru** zwolnionych było 37 489 uczniów, co stanowiło średnio **1%** wszystkich uczniów – ze wszystkich ww. typów szkół w kraju).
Z części zajęć wychowania fizycznego - na podstawie opinii lekarza - **na czas całego roku szkolnego** zwolnionych było łącznie 11 457 uczniów (co stanowiło średnio **0,25%** wszystkich uczniów - ze wszystkich ww. typów szkół w kraju).
Z części zajęć wychowania fizycznego - na podstawie opinii lekarza **- na czas jednego semestru** zwolnionych było łącznie 7 135 uczniów (co stanowiło średnio **0,15%** wszystkich uczniów - ze wszystkich ww. typów szkół w kraju).

Jednocześnie uprzejmie informuję, że z uwagi na zróżnicowane potrzeby rozwojowe dzieci i młodzieży oraz alarmujące dane dotyczące ich sprawności fizycznej i stylu życia, Minister Edukacji zdecydowała o potrzebie wprowadzenia zmian w podstawie programowej wychowania fizycznego. Powołany przez Minister Edukacji w listopadzie 2024 r. – w porozumieniu z Ministrem Sportu i Turystyki oraz Instytutem Badań Edukacyjnych – zespół ekspertów, przygotował projekt nowej podstawy programowej wychowania fizycznego. Wskutek podjętych prac, **od roku szkolnego 2025/2026 w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych jest realizowana nowa podstawa programowa wychowania fizycznego**, która kładzie jeszcze większy nacisk na wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia poprzez kształtowanie jego kompetencji fizycznych, wiedzy, postaw i motywacji niezbędnych do świadomego, samodzielnego i trwałego uczestnictwa w kulturze fizycznej.
W przypadku klas I–III szkoły podstawowej nowa podstawa programowa w zakresie wychowania fizycznego przewiduje m.in. obowiązek przeprowadzenia w każdej klasie testów sprawnościowych (analogicznych jak dotychczas w przypadku uczniów klas IV–VIII szkół podstawowych). Ponadto, w przypadku klas VII–VIII szkoły podstawowej podstawa programowa wychowania fizycznego obejmuje fakultatywny dział umożliwiający zapoznanie z ćwiczeniami, które są stosowane w trakcie rekrutacji do służb mundurowych i innych zawodów, w których wymagana jest wysoka sprawność fizyczna.
Realizowane w szkołach zajęcia wychowania fizycznego powinny sprzyjać odkrywaniu przez uczniów różnorodnych form aktywności fizycznej i wspierać ich w stawaniu się osobami aktywnymi fizycznie przez całe życie.
Nowa podstawa programowa odzwierciedla kluczowe obszary rozwoju fizycznego oraz społecznego na danym etapie edukacyjnym i uwzględnia m.in. dział dedykowany **ćwiczeniom ogólnorozwojowym, grom zespołowym i rekreacyjnym, lekkoatletyce, tańcowi, relaksacji i odprężeniu, a także monitorowaniu aktywności i sprawności fizycznej.** W przypadku szkół ponadpodstawowych, podstawa programowa kształcenia wychowania fizycznego obejmuje także dział umożliwiający zapoznanie z ćwiczeniami, które są stosowane w trakcie rekrutacji do służb mundurowych i innych zawodów, w których wymagana jest wysoka sprawność fizyczna, a tym samym może się przyczynić do zwiększenia zainteresowania przyszłych absolwentów pracą w ww. służbach.
Nowa podstawa programowa wychowania fizycznego nie wyczerpuje katalogu wszystkich form aktywności fizycznej możliwych do realizacji w szkole – stanowi jedynie minimalny i obowiązkowy zakres treści, który powinien zostać zrealizowany przez każdego nauczyciela. Nie ogranicza ona prawa nauczyciela do realizacji programu nauczania z uwzględnieniem dodatkowych treści edukacyjnych, jeżeli są one zgodne z celami ogólnymi podstawy programowej wychowania fizycznego, sprzyjają realizacji wymagań szczegółowych i są dostosowane do wieku, potrzeb oraz możliwości uczniów.

W celu wsparcia nauczycieli, dyrektorów szkół oraz wszystkich osób zaangażowanych w edukację fizyczną dzieci i młodzieży - we wdrażaniu nowej podstawy programowej wychowania fizycznego na wszystkich etapach edukacyjnych, w klasach I–III, IV–VIII szkoły podstawowej oraz w szkołach ponadpodstawowych – **został opracowany komentarz do nowej podstawy programowej wychowania fizycznego**, który jest zamieszczony i powszechnie dostępny na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej (link: https://zpe.gov.pl/b/komentarz-metodyczny-dla-nauczycieli-do-przedmiotu-wychowanie-fizyczne/PF3FBPPFX).
W ww. materiale zawarto m.in. **przykłady strategii wzbogacających i uatrakcyjniających lekcje wychowania fizycznego**, np. projekty uczniowskie – organizacja turnieju, stworzenie gry ruchowej, przygotowanie kampanii promującej aktywność fizyczną w szkole, pedagogika przygody i ekspedycje – zajęcia z elementem wyzwania (np. orientacja w terenie, wyprawa piesza, gra terenowa), model odwróconej lekcji – uczeń przygotowuje się do zajęć, zapoznając się wcześniej z materiałami (film, podcast, krótki tekst), a lekcja służy wyłącznie praktyce, dyskusji i refleksji. Wskazano, że warto wzbogacać zajęcia wychowania fizycznego o metody wspierające motywację i kreatywność: gamifikacja, ponieważ wprowadzanie elementów gier (punkty, poziomy, odznaki, wyzwania klasowe) zwiększa atrakcyjność zajęć
i pozwala każdemu uczniowi cieszyć się z postępu, a nie tylko z rywalizacji. Opisane rozwiązania zwiększają efektywność nauczania wychowania fizycznego i pozwalają na bardziej świadome i aktywne uczestnictwo w tych zajęciach.
Przedstawione rekomendacje mają zachęcić m.in. nauczycieli wychowania fizycznego do podejmowania działań w celu zapewnienia zróżnicowanej, atrakcyjnej i efektywnej edukacji fizycznej, służącej zdrowiu oraz rozwojowi kolejnych pokoleń.

Warunkiem atrakcyjności zajęć wychowania fizycznego jest ich urozmaicenie poprzez realizację różnych form tych zajęć. Możliwość prowadzenia zajęć wychowania fizycznego dla uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych i uczniów szkół ponadpodstawowych nie tylko w systemie klasowo-lekcyjnym, ale również **w formie zajęć do wyboru przez uczniów,** umożliwiają przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie dopuszczalnych form realizacji obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego[1]. **Katalog zajęć do wyboru przez uczniów obejmuje zajęcia: sportowe, rekreacyjno-zdrowotne, taneczne oraz aktywnej turystyki**. Zajęcia te mogą być prowadzone przez nauczyciela wychowania fizycznego innego niż nauczyciel prowadzący zajęcia klasowo – lekcyjne. Dopuszcza się również możliwość łączenia, w okresie nie dłuższym niż 4 tygodnie, godzin zajęć do wyboru przez uczniów, co umożliwia zorganizowanie np. raz w miesiącu wycieczki rowerowej. Decyzję o realizacji części obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego
w formie do wyboru przez uczniów podejmuje dyrektor szkoły, który przygotowuje propozycje zajęć do wyboru, uwzględniając m.in. potrzeby zdrowotne uczniów i ich zainteresowania, osiągnięcia w danym sporcie oraz uwarunkowania lokalne i możliwości kadrowe. Propozycję zajęć – po uzgodnieniu z organem prowadzącym, po zaopiniowaniu przez radę pedagogiczną i radę rodziców – dyrektor przedstawia uczniom. Realizacja treści w ramach ww. zajęć jest dowolna i powinna wykraczać poza podstawę programową.

Jednocześnie wyjaśniam, że tygodniowy rozkład zajęć edukacyjnych w szkole ustala dyrektor szkoły, uwzględniając ramowy plan nauczania dla poszczególnych klas i oddziałów. Plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych powinien uwzględniać m.in. równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicowanie zajęć w każdym dniu. W związku z powyższym, to dyrektor szkoły decyduje,

[1] Dz. U. poz. 1322.

w jakim dniu tygodnia i o której godzinie będą odbywały się w szkole dane zajęcia edukacyjne, w tym zajęcia wychowania fizycznego.
Ministerstwo Edukacji Narodowej nie narzuca szkołom żadnych rozwiązań w ww. zakresie i nie nakazuje realizacji zajęć edukacyjnych wychowania fizycznego na pierwszej albo ostatniej godzinie lekcyjnej.

Równocześnie uprzejmie informuję, że od roku szkolnego 2025/2026 w szkołach podstawowych (od klasy IV) i ponadpodstawowych jest realizowany nowy nieobowiązkowy przedmiot **edukacja zdrowotna.** Zgodnie z założeniami podstawy programowej w zakresie przedmiotu edukacja zdrowotna – zdrowie jest wartością, o którą należy dbać w wymiarze fizycznym, psychicznym, seksualnym, społecznym i środowiskowym na wszystkich etapach życia. Przedmiot edukacja zdrowotna ma charakter interdyscyplinarny, integrując elementy nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk społecznych, humanistycznych, przyrodniczych i ścisłych. Wymagania szczegółowe edukacji zdrowotnej, dotyczące wiedzy i umiejętności, ujęte zostały w 11 działach tematycznych wśród których uwzględniono m.in. **zdrowie psychiczne, zdrowie fizyczne, aktywność fizyczną, zdrowie społeczne, Internet i profilaktykę uzależnień.**

Reasumując, realizowane w szkołach zajęcia wychowania fizycznego są ważnym elementem procesu edukacyjnego. Wychowanie fizyczne w aktualnym, nowym ujęciu umożliwia uczniom doświadczanie różnorodnych form aktywności fizycznej – sportowej, rekreacyjnej, ekspresyjnej i kulturowej, dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczniów, wspiera dobrostan psychofizyczny ucznia, wzmacnia jego odporność, poczucie sprawczości i samoświadomość, uczy współpracy, odpowiedzialności, empatii i komunikacji, rozwijając kompetencje społeczne niezbędne w dorosłym życiu, kształtuje świadome, trwałe nawyki zdrowotne oraz motywację do aktywności fizycznej podejmowanej z własnej woli, przygotowuje do samodzielnego planowania, monitorowania i oceniania własnej aktywności i sprawności fizycznej, co wpisuje się w ideę uczenia się przez całe życie.
Rolą nauczyciela wychowania fizycznego jest realizacja programu nauczania do zajęć wychowania fizycznego, uwzględniającego atrakcyjne dla uczniów formy realizacji tych zajęć, a także dostosowanego do potrzeb i możliwości uczniów, dla których jest przeznaczony.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Edukacji

Katarzyna Lubnauer
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/